Ա. ՏԱՐԻ

հատը՝ մէկ ղրուշ ողջ

ԹԻՒ 72

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
Սուրիա, տարեկան 55 ղրշ. ոսկեդրամ
» վեցամսեայ 30 » »
Արտասահման տարեկան 3½ տոլար
» վեցամսեայ 2 »
Իրաք եւ Պարսկաստան 4½ »

Արտօնատէր՝ ԵՂԻԱԶԱՐ ՊԷՆԼԵԱՆ
Պատ. Տն ՏՕՔ. ՊՕՂՈՍԵԱՆ

ԵՓՐԱՏ

ԱԶԳ. ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ԳԻՏԱԿԱՆ

Adresse: «YEPRAD»
Journal Arménien
B. P. 382 ALEP — Syrie

Վարչական եւ խմբագրական առարումներն ու դիմումներն ընել խմբագրատունը Ղ. Նամակատան կից. ամէն օր կէս օրէ վերջ, ժամը՝ 1—6:

~~ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ~~ Հինգշաբթի ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ ԵՒ ՇԱԲԱԹ ՕՐԵՐԸ

17 ՄԱՐՏ 1928

ՎԵՀ. ՍԱՀԱԿ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԻ «ԿՏԱԿԸ»

Գ.

Պատմագրողներէն ոմանք կը դատափետեն Գրիգոր Մուսաբէկեանը, որ 1441ին 'ի Ս. Էջմիածին գումարուած համազգային ժողովի հրաւէրը.—Սիսը թողուլ և իբրեւ ընդհանրական Կաթողիկոս Էջմիածին երթալ.—չընդունեց եւ եկեղեցւոյ միութիւնը խրամատեց։ Այս ենթադրութիւնը, եթէ չըսենք թշնամական՝ պարզապէս երեւակայական է, որովհետեւ ոչ թէ տարբեր Աթոռներու վրայ երկու կամ երեք կաթողիկոսներու գոյութիւնը, նոյն իսկ մէկ Աթոռի վրայ մէկէն աւելի կաթողիկոսներ եւ աթոռակալներ գտնուեցան, բայց եկեղեցւոյ միութիւնը չը խրամատուեցաւ։

Մուսաբէկեան եթէ Այնթապցիին նման փառասէր ըլլար, սիրով պիտի համակերպէր համազգային հրաւէրին, քանի որ ընդհանրականութիւնը աւելի հրապուրիչ էր քան Կիլիկիոյ Կաթողիկոսութիւնը, նեղ պարունակի ու օտարացեղ և թշնամի տարրերու մէջ։ Մուսաբէկեանց շատ մօտէն կը կարդար Եգիպտացւոց երկաթեայ կրունկին տակ ջախջախուած ժողովրդի վերաւոր հոգեբանութիւնը, ուստի չէր կրնար իր վիրաւոր հօտը առողջ գազաններու բզկտող ճանկերուն մէջ թողուլ։ Նա կը կարդար ժողովուրդի հոգեկան ալեկոծումը հաղիւ կէս-դարեայ թագաւորական շքեղ շուքին ու փառքին թարմագոյն յիշատակով. մանաւանդ կը տեսնէր ժողովուրդին պիշ պիշ նայուածքը, ուղղեալ մերթ Լեւոնի բերդին և մերթ կաթողիկոսարանի գարպասին, միայն անսէրութիւնը ու դատարկութիւնը թախծութեան ամպեր կը կուտակէին, միութեան մէջ հոգեւոր Տիրոջ ներկայութիւնը ժպիտներ կը սփռէր ժողովուրդի դէմքին վրայ։

Թողուլ ժողովուրդը այս կրկնախառ ալեկոծութեան մէջ, կը նշանակէր կենդանւոյն գերեզմանել, կամ այլասեռ եւ այլակրօն տիրողներու հանապազօրեայ կեղեքումներէն միանգամ ընդ միշտ ազատելու համար եկեղեցին մղկիթի փոխել։ Կիլիկիոյ Զանորները, Հայ-Իսլամները, որ մինչեւ այսօր պահած են հայրենական սովորութիւններ, այդ ողբագին ժամանակներու դառնահամ պտուղներն են։

Աջապահեան շրջանին ալ միեւնոյն մտայնութիւնը ու ոգին կը տիրէր, թէեւ Կաթողիկոսներու կեանքը 'ի վտանգի էր Կոզան-Օղլի տարապետի քմահաճոյքով. եղան Կաթողիկոս նահատակներ յայտնի կամ գաղտնաբար, եղան Կաթողիկոս նահատակներ յայտնի կամ դաւադրական սպանութեամբ եւ դեղ մահու արբուցանելով. այսու ամենայնիւ ժողովուրդը հոգեւոր եւ մարմնաւոր մխիթարութենէ զուրկ չթողլու համար անմիջապէս յաջորդը կ'ընտրէին եւ աթոռը անտէր չէին ձգեր. աթոռակալներն ալ գիտնալով հանդերձ որ կաթողիկոսական անունը մահուան կ'առաջնորդէ զիրենք, անձնուիրաբար կը համակերպէին կատարուած ընտրութեան։

Ներկայիս թէ 'ի Սուրիա եւ թէ 'ի Լիբանան ժողովուրդը, եթէ ներքին ցաւերէ և աղմուկներէ հանգիստ մնայ, կ'աշխատի ոչ միայն օրապահիկը ճարելու, ոչ միայն իր դաւակաց դպրոցական հարկը վճարելու այլ եւ առանց իրական եւ իսկական նպատակին թափանցելու կուսակցական բազմանուն ընկերութեանց եւ միութեանց։ Առաջնորդարաններն ալ սահմանադրական կազմակերպութեամբ հնարաւորութեան սահմանին մէջ կ'աշխատին հոգեւորապէս մխիթարուած պահել ժողովուրդը եւ մատաղ սերունդը փողոցային կեանքէ ազատելու համար դպրոցներ հաստատել, օգտուելով հովանաւորող եւ տեղական իշխանութեանց կրթասէր բարեացակամութեամբ եւ շնորհիւ նպաստից Հ. Բ. Ը. Միութեան։ Փա՜ռք և բիւրեցս օրհնութիւն եւ աղօթք համազգային այդ միակ հաստատութեան բարգաւաճման համար, որ ներկայ ճգնաժամին նախախնամական դեր կը կատարէ։

Մտքով, սրտով եւ հոգւով պառուրուած ու պաշարուած—ի՞նչ պիտի ըլլայ Կիլիկիոյ Կաթողիկոսութիւնը եւ իր ժողովուրդի ապագան— հարցին անդորրացուցիչ լուծում մը գտնելու տագնապով կը տառապինք, դժբաղդաբար անորոշութեան ու անստուգութեան մէջ կը տարուբերինք անյոյս եւ անյոյս անդեկ նաւու մը պէս, այս պատճառաւ հարկադրուեցանք ներկայիս խնդրել Ձեր սիրելիութենէն, որ անվերապահօրէն Ձեր կարծիքով եւ գաղափարով լուսաւորէք զմեզ, որպէսզի անդորրացած խղճով փակենք աչքերնիս։

ՎԻՐՋ

Ի՞ՆՉՈ՞Ւ «ՉԷԶՈՔ»ՆԵՐ

[«Եփրատ» 58 րդ. թիւին մէջ, անչափահասներու եւ դպրոցական պատանիներու կուսակցականացման մասին Ձեր գրած խմբագրականը մեծ հաճոյքով կարդացի։ Քաղաքական կուսակցութեանց գոյութեան անհրաժեշտութեան մասին խօսած ատենիդ ըսած էիք, «Քաղաքակիրթ երկիրներու մէջ այս դասակարգի պատկանողներուն համար «Չէզոք» դասակարգ մը գոյութիւն չունի։..իսկ մեր մէջ «չէզոք» ճանչցուածը յաճախ իր անձին, իր եսին՝ իր գրպանին համար կ'աշխատի և անձնական շահերը կը գերադասէ Ազգային հասարակական շահերէն։»

Կարծեմ ըսել կուզէիք որ՝ այնպէս ճանչցուած են «չէզոք»ները. շատ չիտակ է այդ։ Անցեալները կուսակցական մը կը պնդէր թէ. «Այն Հայը որ «Չէզոք» է. Հայ չէ, ազգասէր չէ և մինչեւ իսկ մարդ»...ի՜նչ ծիծաղելի գաղափար, ի՜նչ կուսակցական մտայնութիւն, մարդս մարդ ըլլալու, ազգասէր կոչուելու համար անպատճառ կուսակցակա՞ն ըլլալու է։

Այս տեսակ կուսակցագար ոգին «կուսակցական»ներու և «Չէզոք»ներու միջեւ ատելութեան խրամատ մը բացած է, որը մեր ազգային կեանքի փը տութեան պատճառ ըլլալէ զատ ուրիշ բանի մը չծառայեր։

Արդ հարցում մը կուգայ մեջտեղ. ինչո՞ւ «Չէզոք»ներ։ Չեմ յուսար որ գտնուին այնպիսի Չէզոքներ որ սկզբունքով չընդունին թէ՝ ինչպէս ուրիշ ազգերու, նոյնպէս մեր ազգային կեանքին մէջ կուսակցութեանց գոյութիւնը անհրաժեշտութիւն մըն է։ Սոյն ըմբռնումը ունենալով հանդերձ, արդեօք ինչո՞ւ դեռ այսքան «չէզոք»ներ կը վխտան ամէն կողմ։ Մեր խոնարհ կարծիքով պատճառը մէկէ աւելի է.—

Շատերը իրականին մէջ խրտչած են կուսակցական կոչուելու, քանզի կըտեսնենք որ զոհուող եւ զոհաբերուող, անշահամոլ եւ անշահախնդիր անձեր, ներկայիս քիչ կը գտնուին կուսակցութեան մէջ. միեւնոյն ատեն սա ճշմարտութիւն մըն է թէ՝ կուսակցական աղմուկ պայքարները կ'եղծանեն մեր Ազգային խաղաղ կեանքը, երբ նոր սերունդը կուծանայ ի՜նչ ի՜նչ ճըշմարտութեանց, երբ յոյժ գտնուածոյն են կուսակցական կեանքի պտուղները՝ աւելի լա՞ւ չէ չճաշակել երբեք եւ նախընտրելի չէ՞ բառին լայն առումով ազգասէր մնալ ու լուռ ու անշշուկ աշխատիլ ազգին համար։

Կուսակցականութեան գաղափարը և բարձր իտէալը չէ որ հեռու կը պահէ «չէզոք»ները կուսակցական ըլլալէ, այլ սոյն կոչումի չարաչար գործածումը պատճառ կըլլայ չէզոքներու գոյութեան։ Այսօր ինչո՞ւ Բրիտանիայ աշխարհը պէտք եղածին չափ չկրնար կոր հմայել և գրաւել սկեպտիկ մարդկութիւնը, որովհետեւ ան մոռցած է իր Բրիտանիական կոչումը, ու ան կը թե թանայ ապրելու սուրբ ու վեհ կեանքը։ Երբ Բրիտանիայք այդպիսի կեանք մը կապրին՝ կարելի է որ թերահաւատները հաւատքի գան։ Նոյնպէս որքան ատեն որ «կուսակցական»ներ կը շարունակեն իրենց ազգավնաս պայքարները, ցորչափ եղբայրատեաց սուրը կը ճօճի հայ ազգային կեանքին վրայ, որքա՛ն ատեն որ ազգային արժանապատուութիւնը ոտնակոխ կըլլայ կուսակցական խոլ կրքերու պատճառաւ, «չէզոք»ներ կը մնա՛ն «չէզոք»։

Եթէ կուզուի որ հայ ազգին զաւակները ամէնն ալ կուսակցականներ ըլլան, պէ՛տք է բարձրացուի կուսակցութեան իտէալին ու գաղափարականին հարազատ և կենսատու դրօշակը։ Աւելի բաց խօսելով, պէտք է որ կուսակցականք հեռի մնան իրենց բռնած անել ճամբէն ու քաղաքականութենէն ու ազգին սիրոյ և արդարութեան կեանքը, ո՛հ այն ատեն մարդ պիտի փափաքի կուսակցական կոչուիլ։ Այն ատեն ամէն մարդ պարծանք պիտի սեպէ կուսակցութեան մը պատկանիլը։

Սա կէտն ալ նկատի առնելու է որ «Չէզոք»ներու մէջ կրնան [գտնուիլ] իրենց անձին, եսին և իրենց գրպանին համար աշխատողներ, բայց անոնց մէջ կը գտնուին նաեւ ազգին համար տաղ գիտցողներ, անոնք ալ զոհուած են ու կը զոհուին ազգին ու հայրենիքին համար. Օրին մէկը «Չէզոք» մը կըսէր թէ «կը սիրէ իր ազգը ու ազգին համար պատրաստ է ի սպաս դնել իր ինչքն ու ոյժը, կը պնդէր ու կըսէր «եթէ ազգը» պատերազմի մէջ ըլլայ ու ինծ ալ հրաւէր գայ, պատրաստ եմ զաւակներս և ինքնինքս թողուլ եւ վազել» Ի՜նչ մեծ խօսք ալ ու այն ալ «չէզոք» հոգիի մը մէջ.

Այո՛, «չէզոք»ներ կը սիրեն տեսնել, կուսակցական եղբայրները Ազգային գիտակցութեան՝ բարձրութեան պատնէշին վրայ։ Կուզեն տեսնել ազգային արժանապատուութեան պահպանումը յանձին կուսակցութեան, այլ կերպիւ խօսելու եւ խրաչելու պիտի մնայ կուսակցական անունը, ու շատեր պիտի սոփպուին մնալ «Չէզոք»ներ։

Ա. Կ. ՊԷՐՊԷՐԵԱՆ

Քէսապ—Քէօրքիւնէ

ԳԻՏՈՒԹԵԱՆ ՅԱՌԱՋԴԻՄՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

ԼՈՒՍԱՄՈՒՏԻ ԱՊԱԿԻՆԵՐԸ ԵՒ ԱՌՈՂՋՈՒԹԻՒՆԸ

Լոյսէն մեզի անտանելի տարրերէն զատ կան նաեւ գերմանիշակագոյն անտեսանելի ճառագայթներ, որոնք իրենց ֆիզիքական յատկութեամբ կենսական նշանակութիւն ունին մեր մարմնոյն ներսը կատարուող քիմիական գործողութիւններու, նիւթերու փոխանակութեան, արեան, աճման եւ զարգացման համար. Մեր լուսամուտներու ապակիները թոյլ չեն տար որ գերմանիշակագոյն ճառագայթները ներս թափանցեն։ Այս հանգամանքը մեծ մասամբ կ'ազդէ փոքրահասակ երախաներու վրայ. որոնք այդ հասակէն կ'ստանան ոսկրախտ եւ այլ հիւանդութիւններ։

Այս երկրին մէջ վերջերս կը մտածեն գտնելու ապակիի այնպիսի խառնուրդ մը, որ սովորական լոյսին հետ միասին անցկացնէ նաեւ այդ կենսատու ճառագայթները. Գիտնականներ պատրաստելով ապակիի մէկ քանի տեսակներ՝ փորձի համար վերցուցած են 6 խումբ թռչուններ, որոնք շատ կ'ազդուին արտաքին միջավայրի փոփոխութիւններէն, զանոնք կերակրած են միատեսակ սնունդով, բայց պահած են տարբեր խառնուրդի ապակիներ ունեցող վանդակներու մէջ. Սովորական ապակիներու տակ ապրող թռչուններու 40 առ հարիւրը մեռած է աղիքային հիւանդութիւններէ եւ ոսկրախտէ։ Կենդանի մնացածներու մեծ մասը նոյնպէս հիւանդ եղած է ոսկրախտով։ Թռչուններու այդ 6 խումբին մէջ լաւ պահպանուած են միայն անոնք, որոնք սովորական լոյսէն զատ ստացած են նաեւ գերմանիշակագոյն ճառագայթներ՝ յատուկ լապտերի միջոցով. Այդ խումբին թռչունները մինչեւ վերջ առողջ մնացած են, անոնք աւելի զիրցած են քան մնացեալ բոլոր խումբերը։

Ապակիներու այս նոր տեսակին գործածութիւնը հաւանաբար մեծ չափերով պիտի ընդհանրանայ առկէ յետոյ։

ԿԱՐԵԼԻ Է ՃՇՏԵԼ ՓԱՅՏԵԱՅ ՍԻՒՆԵՐՈՒ ՏԱՐԻՔԸ

Շուէտացի անտառապետ մը, Էյք Պէրկ կերպ մը գտած է, որով կարելի է հնախօսներու երեւան հանած փայտեայ առարկաներու տարիքը ճշդել։ Յայտնի է թէ ծառեր ամէն տարի շըրջանակ մը կ'աւելցնեն իրենց բունին վրայ։ Պէրկ գտած է թէ այս շրջանակները տարբեր կլիմաներու տակ զանազան լայնութիւն ունին եւ թէ այս զանազանութիւնը համաչափ է նոյն շրջանի մէջ գտնուող տարբեր ծառերու մէջ։

Երբ այս կերպ ճշդումը կատարելագործուի, մեծապէս պիտի նպաստէ գիտնականներու՝ ճշդելու համար ծառերու բրածոներուն եւ դետնէն հանուած նախապատմական փայտեայ առարկաներուն տարիքը։

ԾԻԾԱՂԻ ԲԱԺԻՆ

ԽՕՃԱՅԻ՜Ն ՊԱՏՄԱԿԱ՜Ն ՃԱՇԸ

Օր մը Նասրէտին՝ գրպանը դատարկ,
Նստած անկիւն մը, ու երկար բարակ
Խոր մտածումի մէջ էր ընկղմած,
Զ'ունէր ուտելու պատառ մը չոր հաց։
Ի՞նչ ընէր խեղճը, փորն էր անօթի
Պէտք էր կնկանը խաղալ մի փառ-
թի.

Շտապ քայլերով դէպի տուն գնաց,
— Կնիկ, շատ ըրէ եկուր զուարթաց
Առտունէ իվեր բան մը չեմ [կ]երածի

— Ի՞նչ ընեմ խօճա, ես ալ քեզ
պէս
Կ'սպասեմ ճարկաւ բան մը կը բերես,

— Ուրեմն այս գիշեր ճաշ չե՞ս պատ-
րաստած
Խայտառակ կնիկ.վկտի արարած
Կեցիր քեզի որ
Դաս մը տամ աղուոր.

***

Մօտակայ տան մէջ կար մի հարսա-
նիք
Ուր ժողրուած էին զուռ ու դրացիք,
Լսելով կնկան ճիչն ու վայնասուն
Փութացեր էին—Աստուծոյ սիրուն
Խօճա էֆէնտի մեղք է կնիկդ
Կնկան ձեռք վերցնել մարդու մը նի-
կիթ
Երբեք չը վայլեր մանաւանդ քեզ
պէս
Ամբողջ քաղաքին սիրուած խօճան ես,
Հազար աղաչանք, հազար պաղա-
տանք
Տարին մեր խօճան հարսնիքը շիտակ,
Ձոն ու փառաւոր սեղանի գլուխն
Բազմեցաւ խօճան դէմքով մը խո-
հուն.

Պէս պէս կերակուր լրարու եւեւ
Բերին շարեցին ճիրերուն առջեւ,
Խորամանկ խօճան երբոր կը տեսնար
Որ իր առջեւը բան մը չէր մնար,
Կը բռնէր թեփսին ձեռքովը ուժգին
—Լանէ՛ժ ըլլայ քեզ, ցած, անամօթ
, կին,
Նէ՜ն թէ բռնէի երկու ականջէդ
Սա թէփսիին պէս աջէդ ու ձախէդ,
Թըրըլտախի պէս
Դարձնէի քեզ։

Գ. Խան Պ. ՏԷՐ ՄԻՆ.

ԱՄԵՐԻԿԱՀԱՅ ԱՌԱՋՆՈՐԴԸ ԹԱՏՐՈՆ Կ'ԵՐԹԱՅ

[Սեփ. Թղթակցութիւն]

Ամերիկահայ Առաջնորդ Տիրայր Արքեպիսկոպոս, «Համլիւազարդ Տիկին»ը ներկայացումին ներկայ գտնուած ըլլալով, Իտալական թատրոնին մէջ, ուր Ամերիկահայ երգչուհի Տիկին Զաւէլ Արամ առաջնակարգ դերեր վերցուցեր էր] ներկայ եղող Հայ, Բոստոնցի ժողովուրդը ցասումի արտայայտութիւններ բրած և Հրթմունքներ ուղղած է Հայ եկեղեցւոյ Արքեպիսկոպոսին, որ իր վսեմ տարիները պատկառանքով ելեր բազմեր էր «Դամլիւազարդ Տիկնոջ» ներկայացումը դիտելու համար. դիտելու համար գինարբուքի տեսարաններ, բեմին վրայ, սիրային սրտագեղ արտայայտութիւններ:

«Մշակ»ի աշխատակիցը, որ ներկայ էր հոն, իր խօսքը Տիրայր Արքեպիսկոպոսին ուղղելով բսեր է.

— Ամօ՜թ է հայ եկեղեցւոյ Արքեպիսկոպոսի մը. այս տեսակ տափաշ տեսարաններու ներկայ գտնուիլը: Ժողովուրդը ձայնակցեր է «Մշակ»ի աշխատակցին, ու պախարակած Առաջնորդը:

Անաւասիկ Առաջնորդ մը, որ Ամերիկայ գալէն ասդին եւ ոչ մէկ գործ տեսած է: Շաբթուան աշխատանքի ժամերուն, ամէն օր, ամէն ժամու, Առաջնորդը չ'երևար իր պաշտօնին գլուխը երբեք, և Թուղթները կը դառնան. Նոյնիսկ Առաջնորդարանի նամակները կ'առաքուին Առաջնորդարանի քարտուղարը, որովհետեւ Առաջնորդը մէջտեղ չկայ: Բոլոր Թաղ. Խորհուրդները և Հոգաբարձութիւնները դայթակղած Առաջնորդին ընթացքէն տուրք չեն վճարեր Առաջնորդարանին: Առաջնորդարանը 8875 տոլարի պարտք մը ունի, Առաջնորդին ծախսերուն հետեւանքով. Նոր վարչութեան գանձապետը չի ճանչնար այս պարտքը, եւ բացատրութիւն կը պահանջէ. ասոր վրայ քննիչ յանձնաժողով մը կազմուեր է վարչութեան անդամներէն, որոնք գտեր են նշմարին այս հաշիւններուն մէջ. այս քննութեան տեղեկագիրը թէև եկած է վարչութեան, բայց, անոր նկատառումը կը ձգձգուի, Առաջնորդարան հասած բազմաթիւ նամակներ կը կորսուին, և վարչութենէն գաղտնի կը պահուին:

«Պայքար» օրաթերթը առաջնորդող յօդուածով մը, ի վեր հանելով Առաջնորդին «Դամլիւազարդ Տիկնոջ»ին ներկայացման գտնուելու պարագան, խստօրէն կը պախարակէ Տիրայր Արքեպիսկոպոսի արարքները: «Հայրենիք» լուռ կը մնայ, որովհետեւ Առաջնորդը մտեր է Դաշնակցականներուն կրպակը: Ամերիկահայ առաջնակարգ թերթերէն «Մշակ» հանրաքուէի կը դիմէ, խմբագրականով մը հրաւիրելով իր ընթերցողները, արտայայտուելու համար թէ՝ Հայ կրօնական մը, արքեպիսկոպոս, վարդապետ, քահանայ՝ կամ պատուելի մը վայե՞լ է որ թատրոն երթայ:

* *

Պոլիս ծնած Բենկեանցի, Զարեհ Արսլանեան— զաւակը յայտնի գրագէտ Վահան Արսլանեանի—որ կը յաճախէր իր դասամաժերէն դուրս Academy of theatre and art Սթիւտիօյի դասընթացքին, Փետր. 5ին առաջին անգամ բեմ ելեր է դպրոցական վերջին օրը խաղին մէջ: «Նիւեորք Թայմզ»ի աշխատակցուհին ջերմագին շնորհաւորանք յայտնելով առանձին նամակով մը, կ'ըսէ փոքրիկին հօրը. «դուն անուանալէս հպարտ պէտք է ըլլաս քու զաւկիդ համար»: Իսկ Դերման հռչակաւոր պատմաբան ու կենսագիր Տօքթ. Էմիլ Լիւտվիկ գրեր է.

«Ապագայ մը կը պարզուի ձեր զաւկին առջեւ, կը շնորհաւորեմ ջերմապէս»:

Տօքթ. Էմիլ Լիւտվիկ, որ աշխատակիցն է «Նիւեորք Թայմզ»ի, եւ մեծ համբաւ չահած Ամերիկեան շրջանակներուն մէջ, հասեր է Նիւեորք, և տարերկայ եղած խանդավառ ընդունելութեան: Ամերիկեան թերթեր տեղեկութիւններ նուիրեր են Էմիլ Լիւտվիկի տաղանդի մասին, իր ժամանումին առթիւ: Անիկա սկսեր է բանախօսութիւններու շարք մը՝ Ամերիկայի բոլոր քաղաքներուն մէջ: Դերման գրագէտը երկար տեսակցութիւն մը ունեցեր է «Մշակ»ի աշխատակից Վահան Արսլանեանի հետ, որ կը ճանչնար զինքը՝ Ամերիկայ գալէն առաջ, եւ յայտներ է իր սքանչացումը Հայ ժողովուրդին հանդէպ:

Նիւ-Եորք ԹՂԹԱԿԻՑ

ԱԶԳԱՅԻՆ ԿԵԱՆՔԸ ՄՈՒՍՈՒԼԻ ՄԷՋ

[ԲԱՂԴԱՏՈՒԹԵԱՆ ԵԶՐ ՄԸ]

Երբ նկատի ունենանք Պաղտատի, Պէյրութի, Եգիպտոսի, Ցունաստանի և արտասահմանի այլ կեդրոններու ազգային, կրթ. կրօն. կեանքը եւ ակամաւ ըլլանք դժուարութիւններու եւ յառաջ եկած բարդ հարցերուն հոգեկան անբացատրելի հաճոյքով ու գոհունակութիւնով կրնանք ըսել թէ, Մուսուլի հայ գաղութը կ'ապրի ամենէն երջանիկ եւ ամենէն խաղաղ օրերը: Հոս գոյութիւն չունին ո՛չ կուսակցական պայքար, ո՛չ իրերահալած վէճեր, այլ ամէն ոք համախմբուած իր վարժարանին ու եկեղեցիին շուրջ՝ օգտակար ըլլալ կը ջանայ անոնց պայծառութեան ու զարգացումին, իր նիւթական ու բարոյական սահմանին մէջ:

Կուսակցականը առանց նշանակէտ մը խել չեղելու իր պաշտած գաղափարին, չէզոքը՝ պահելով իր չէզոքութիւնը եւ եկեղեցականը սուկ նուիրուած իր կրօնական աշխատանքին, համախորհուրդ գաղափարակից կ'ըլլայ իրերաց կը գառնան ազգ. ընդհ. հարցերու հան դէպ: Արդար ըլլալու համար հարկ է խոստովանիլ թէ, հայ օրաթերթերու մէջ տեսնուած հակամարտ դրութիւններէ այն եղրակացութեան յանգած ենք թէ, այդ վայրերու մէջ երևան եկած հակադրութիւններ, կռիւներ եւ գաղափարի բախումներու գլխաւոր շարժառիթները կուսակցական մրցակցութիւններէ աւելի, մեր վեղարաւոր կամ ամուսնացեալ եկեղեցականները եղած են, որոնք մեծ մասամբ գանց ըրած իրենց կոչումի և պաշտօնի սրբութիւնը, տիրողի, իշխողի դիրքեր ունենալ կը փորձեն, հակառակ աշխատախոհական աշխարհի ըմբռնումներու. եւ այս ախտը երկուքին բնականաբար հետեւանք ըլլալ կը կարծուի իրենց առ. տիճանի խախտումի: Վստահ կրնանք ըլլալ թէ՝ պիտի չկրնանք վայելել ազգային խաղաղ կեանք, որքան ժամանակ որ վխտան այն անգիտակից, սեւազգեստ հասաէրներու խումբեր (բացառութիւնները կը յարգենք): Աչքի առջեւ ունենանք անցեալ դարերու, մանաւանդ հինգերորդ դարու եկեղեցականութիւնը. որ նուիրուած սուկ եկեղեցիի պայծառութեան եւ հայ—կրօնական գրականութեան մշակումի եւ զարգացման, կ'ապրէր ճշմարիտ կրօնաւորի կեանքը՝ հեռու քաղաքական, ընկերային այլամերժ հետապնդումներէ եւ ժողովուրդին մէջ անհամաձայնութեան սերմեր սանդձելու. բնոյթէ: Բնականաբար սխալած չենք ըլլար՝ երբ ըսենք թէ, Թրքական բռնապետութեան անօրինակ ճնշումի եւ ազգեցութեան ներքեւ մեր եկեղեցականներէն շատեր կը վայելէին բացառիկ առանձնաշնորհումներ, իշխելու, կեղեքելու եւ տիրապետելու խեղճ ժողովուրդին վրայ, սակայն այժմ, որ ամէն ոք կ'ապրի իր ազատ համոզումով, ազատ գաղափարով, պիտի չուզէր մտնել սեւազգեստի մը բռնութեան տակ:

Պաղտատ կը տապլտկի անգիտակից, արբեցող եւ ագէտ քահանայի մը ճնշումին սաստկութեան տակ, Ցունաստան հակիզ ազատեցաւ փառամոլ վեղարաւորի մը ատելումներէն. Պէյրութահայութեան վիճակը առաւել եւս վատթարացած է հասակէր եւ անմիտ վեղարաւորի մը անախորժ տեսարաններէն, իսկ Եգիպտահայութեան կացութիւնը ամենուս ծանօթ է արդէն: Ո՞ւր էր այն օրը, որ միանգամ ընդ միշտ մաքրէր մեր սրբազան եկեղեցին այսօրինակ անգիտակից պաշտօնեաներէն, անոր այն ատեն այս արտահալած և բազմաչարչար հայ ժողովուրդը պիտի ստեղծէր ազատ շունչ մը՝ բոլորուելու իր ազգային ներքին կենսական հարցերու շուրջ, և այն ատեն ներկայ լրագրութիւնը, որուն պարտականութիւնն է ներկայացնել իր ընթերցողներուն շինիչ եւ օգտակար նիւթեր, պիտի չի մրոտէր իր սուղ էջերը այսօրինակ անշահ և ազգակործան խնդիրներով: Ինչո՞ւ Մուսուլահայ հայութիւնը կ'ապրի խաղաղ կեանք մը, որովհետեւ ներկայ Թաղականութիւնը, որուն ատենապետը՝ Տօքթ. Դր. Ասատուրեան, կուսակցական իսկ է, առդի չտար նմանօրինակ պայքարներու՝ միշտ առաջնորդելով ժողովուրդը դէպի խաղաղ եւ անդորր կեանք՝ բացարձակապէս չէզոքացնելով նաեւ քահանայի դիրքն ու պարտականութիւնը:

Երանի՛ թէ, միւս կեդրոններու քարի օրինակ մ'ըլլար Մուսուլի գաղութը, որ այս տարի ունեցաւ նաեւ իր կանոնաւոր եւ տիպար Ազգ. վարժարանը՝ շնորհիւ Թաղ. Խորհուրդի աշխատութեան հոգածութեան ու նորեկ տնօրէնի անխոնջ ջանքերուն:

Բացի սակաւաթիւ միութիւններէ, հոս գոյութիւն ունի նաեւ Թատերասէրաց խումբ մը, որ անցեալ Ս. օր բեմադրեց «Վարդանանց Տօն»ի ներկայացումը, խուռն բազմութեան մը ներկայութեան, արժէ գոյացաւ 42 ռուփ. հնչ. ոսկիի հասոյթ մը, զոր յատկացուց ուղղակի Ազգ. Վարժարանի: Իր տեսակին մէջ գրեթէ անբաղդատելի այն ներկայացումը այնքա՛ն գնահատուեցաւ հանդիսականներէ որ անոնց փափաքին համեմատ կրկին ներկայացուեցաւ երեք օր վերջ՝ Բարեկենդանի օրը: Սոյն խումբը քաջալերուած իր այս յաջողութենէն, կը պատրաստուի մօտ ժամանակէն ներկայացնել ուրիշ բիէս մը՝ ջանալով միշտ արթնցնել ժողովուրդին մէջ գիտութեան եւ գեղեցկագիտութեան ճաշակը:

Այս Մուսուլահայութեան խաղաղ կեանքի պատճառները, որոնցմէ հարկ է օգտուին միւս բոլոր կեդրոններու գաղթահայերը:

ԿԻԼԻԿԵՑԻ

Մուսուլ, 29 Փետր. 928

ՀԵՏԱՔՐՔՐԱԿԱՆ ՆՈԹԵՐ

Գինեձաւութեան զոհերը Միացեալ Նահանգաց մէջ

Գինեձաւութեան օրէնքին դէմ կռուող ընկերութեան վերջերս հրատարակած տեղեկագրութեան համաձայն, ամբողջ Ամերիկայի մէջ գինեձաւութեան օրէնքին գործադրութենէն ասդին, եօթը տարուան ընթացքին, թունաւոր ըմպելիքի զոհ գացած են՝ մեծ պատերազմին կռուոյ դաշտին վրայ մեռնող Ամերիկացի զինուորներէն 15000 հոգի աւելի:

Այս տեղեկագրութիւնը պատրաստուած է պաշտօնական վիճակագրութենէ մը, ուր կ'ըսուի թէ 1920-1927, 65,000 անձինք մեռած են թունաւոր եւ խարդախեալ ըմպելիքներու գործածութենէն:

Թռիչք դէպի Արուսեակ մոլորակը

Ռոպէրթ Քոտտըթ, «անծանօթ քիմիագէտ մը եւ մեքենագէտ մը», յառաջած է իր 50,000,000 մղոն Թռիչքը դէպի Արուսեակ մոլորակը, Փետր. 4—Մարտ 4, երբ օդերեւութաբանական վիճակը աւելի նպաստաւոր պիտի ըլլայ:

Քոտտըթի մեքենան, որ այժմ Մաչամի Պիչ կը գտնուի սարքաւորման համար, տակաւին պատրաստ չէ: Դէպի Արուսեակ սաւառնիլ ծրագրող մեքենագէտը ամիս մըն է որ կ'աշխատի իր երկնահրթիռի ձեւ ունեցող մեքենային վրայ, որ իր այժմ պիտի առանձ զօրաւոր պայթուցիկներէ:

Քոտտըթ կըսէ թէ որ իր մեքենան վայրկեանը 36,000 մղոն արագութեամբ պիտի թռչի:

Երեք ուրիշ անձնաւորութիւններ փափաք յայտնած են ընկերանալ Պր. Քոտտըթի, բայց մերժուած են՝ մեքենան մէկ մարդու համար շինուած ըլլալուն:

Թութակ մը կը փախցնէ գողերը

Վերջերս Մինիապոլիսի մէջ երկու գողեր տուն մը կը մտնեն գողութեան համար և կ'սկսին տան առարկաները հաւաքել, սենեակին մէջ գտնուող թութակ մը սուր ձայնով «դուրս ելէք ասկէ» կը պոռայ: Գողերը դուրս կ'ելլեն:

ՆԵՐՔԻՆ ՈՒ ՏԵՂԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

Նորին Վսեմութիւն Թանէսսին էֆէնտիի ժամանումը

Երեքշաբթի օր առաւօտուն, կուսակալ Նէպիհ պէյէ, Քաղաքապետութեան և Առեւտրական ու Երկրագործական Սենեակներու նախագահներէ բաղկացեալ պատուիրակութիւն մը Համա մեկնած էր դիմաւորելու համար Սուրիոյ Վսեմ. Նախարարապետը:

Ինչպէս ծանուցինք մեր Չորեքշաբթի օրուայ Թուով, Ն. Վսեմութիւնը ճիշդ ժամը 4ին՝ իր հետեւորդներովը միասին ժամանեց Դամասկոսի կայարանը, ուր կանուխէն խռնուած էին Տեղական ու Հզօր իշխանութեանց Բարձր պաշտօնատարներ, երեւելիներ, Հոգեւոր պետեր, դպրոցական պատուիրակութիւններ ու ծովածաւալ բազմութիւն մը:

Ն. Վսեմութեան ընկերացած էին Հանրօգուտ շինութեանց Նախարար Թէվ ֆիգ պէյ Շամիէ, Տիվանի Րիյասէթի նախագահ Մէմտուհ էլ Մէմտուհ էֆ. Տիվանի Խասի նախագահ Պէհիճ էլ Խաթիպ էֆ. փաստաբաններ Աղիզ Հաշիմ եւ Իլիաս Նամուր էֆ. ներ:

Նոյնպէս Դամասկոսի լրագրողներէն «Ալէթէլ Արապ»ի Տնօրէն Մարուֆ էլ Արնաուտ, Էտիպ էլ Սաֆատ, Եօմէր Նիհատ, Մինիպ Սէնօ, և Պէյրութի «Լա Սիրի» և «Լ'օրիան» թերթերու թղթակիցները:

Կայարանի մէջ Նախարարապետը ներկաներու ծափահարութեանց մէջ վար իջաւ թրէնէն ու ներկաներու հետ ողջագուրուելէ վերջ Թափոր մը կազմուեցաւ, Թափորին առջեւէն կերթար Նախարարապետին օթօն, որու մէջ Վսեմ. հիւրին քով նստած էր տեղւոյս Բարձր Գոմիսէրութեան փոխանորդը: Թափորը հետեւելով ասֆալթով նոր սալայատակուած պողոտան, անցաւ Թերթիս խմբագրատան առջեւէն ու Պապ—էլ Ճապիէն Նաուրայի ճամբով հասաւ Օթէլ Պարոն:

Օթէլին մէջ բարեգալստեան սովորական արարողութիւններէ վերջ դիմաւորողները մեկնեցան: Նախարարապետը իրիկուան համար ճաշի հրաւիրուած էր զատական Նախարար Սուպհի պէյ Նէյիպի տունը:

Նախապէս պատրաստուած ծրագրի մը համաձայն Չորեքշաբթի օր ընդունելութիւն կատարուեցաւ կառավարական պալատին մէջ: Խէնտէկի կառավարչութեան տանող պողոտային ծայրը շինուած էր յաղթական կամար մը, որ շքեղօրէն զարդարուած էր թանկագին գորգերով: Բանտի դուռը, ինչպէս նաեւ կառավարչատան դուռն ու բակը պատշաճօրէն զարդարուած էին:

Ընդունելութիւնը սկսաւ ժամը 9 ու կէսին ու տեւեց մինչեւ 12: Ն. Վսեմութեան այցելեցին, Մ. Րպլիւ, հիւպատոսներ, Սուրիոյ նախկին նախագահը, նախարարներ, Իսլամ եւ Քրիստոնեայ հոգեւոր պետեր, փաստաբանական ու բժշկական կաճառներու ներկայացուցիչներ, լրագրողներ եւլն: Ընդունելութեանց աւարտումէն վերջ կառավարատան սանդուխներուն վրայ Նախարարապետը իր հետեւորդներովը միասին երկիցս լուսանկարուեցաւ ու հակառակ անոր որ օդը մեղմօրէն կ'անձրեւէր, կառավարատան բակն ու դուրսը խռնուեցաւ բազմութիւն մը կը հետեւէր հանդիսութեանց:

Նախարարապետը կէսօրուայ ճաշը ըրաւ Բարձր Գոմիսէրութեան փոխանորդարանը, Մ. Րպլիի մօտ:

Պաշտօնական զեկոյց

Նախորդ Թուով «Լ'օրիան»թերթէ առնելով գրած էինք թէ, սահմանագլուխին վրայ Թրքական չէթէ մը սահմանը անցնելով Միւտիր մը եւ չորս ոստիկան զինուորներ սպաննած է: Քննութեան համար Թրքօ—Սուրիական յանձնախումբ մը կազմուած է Զօրավար Բիշօ—Տիւքլօյի նախագահութեան տակ:

Մամուլի դիւանը կը յայտարարէ թէ ոչ էլ Սուրիացի Միւտիր եւ ոչ է Սուրիական ոստիկան զինուոր չէ սպաննուած Թրքօ—Սուրիական սահմանին վրայ: Տէր—Զօրի սանճագին պատկանող Խարապ—Բիւրտ գիւղին մէջ գիւղացիներու միջեւ ծագած կռիւի մը ընթացքին Թուրք Միւտիր մը սպաննուած է: Տեղւոյն վրայ քննութիւն մը կատարուելով, Թուրք իշխանութիւններու հետ համաձայնութիւններ եղած է, միջադէպը կարգադրուած է:

Սէատէտտին էֆ. Ճապրի վերադարձը

Հալէպի աքսորեալներէն Սէատէտին էֆ. էլ Ճապրի Դամասկոսէն քաղաքս վերադարձաւ:

Ընտրութիւնները ե՞րբ պիտի ըլլան

Դամասկոսի թերթերէն «Էլ Շապ» [Ժողովուրդ] հաւաստի աղբիւրէ կ'իմանայ թէ ընտրութիւնները պիտի կատարուին Ապրիլ 9ին: Ընտրական օրէնքը որ Ժէնէրալ Վէյկանի օրով պատրաստուած էր, պայման կը դնէ որ անոնք որոնք ընտրելի պիտի ներկայանան, պարտին իրենց ընտրելիութիւնը դրած շրջանակին մէջ բնակած ըլլան, և թէ պաշտօնեաները որոնք ընտրելի ներկայանալ կ'ուզեն, պարտին առնուազն վեց ամիս առաջ հրաժարած ըլլալ իրենց պաշտօնէն: Վերոյիշեալ թերթը կը հաւաստէ որ ընտրական օրէնքին այս երկու կէտերը պիտի բարեփոխուին:

«Էլմուգթէպէս» կը բողոքէ թէ ընտրութեանց համար որոշուած Թուականը շատ աճապարանօք ճշդուած է, որովհետեւ ընտրութենէ առաջ պէտք էր կարգադրել նախ ներումէն չ'օգտուող եւ արտասահման ապաստանած Սուրիացիներու ներման եւ վերադարձի խնդիրը, որպէսզի անոնք ալ մասնակցին ընտրութեանց:

«Թէգատտում» ալ կ'իմանայ թէ, փոքրամասնութիւնները այս անգամ պիտի ունենան իրենց ներկայացուցիչները Սահմանադիր Ժողովին մէջ, ու անոնք իրաւունք ունին իրենց ընտրելիները ընտրել տալու իբրեւ իրենց պատկանած ազգին ներկայացուցիչները:

Ծաղկախտը կը տարածուի

Պէյրութ ու շրջականեր 12 ծաղկոտի դէպքեր պատահած են երեք օրուայ մէջ: Հայ բժիշկ մը իր դարմանած հիւանդներէն մին տեղեկացուցած չ'ըլլալով պատկանեալ իշխանութեան, քսան ոսկի տուգանքի դատապարտուած ու դասարան յանձնուած է:

Առողջապահական վարչութիւնը պէտք եղած հրահանգները հաղորդած է ամենուրեք, որպէսզի ժողովուրդը առանց բացառութեան պատուաստուի:

Մենք եւս կը յանձնարարենք ժողովուրդեան որ փութայ օգտուիլ կառավարութեան ընձեռած ձրի պատուաստումի կայաններէն ժամ առաջ:

Պաթրունի մէջ երկու հայեր սպաննուած

«Լ'Օրիան» կը գրէ որ Պաթրունի մէջ հայերու միջեւ կռիւ ծագած է, ու Բիւզանդ Կարապետեան եւ իր կինը Գոհէռ [?] սպաննուած են:

ՎՐԻՊԱԿ

«Եփրատ»ի Ս. էջին վրայ՝ Թիւ 71 եւ Չորեքշաբթի 14 Մարտը պիտի ըլլայ՝ 72, Շաբաթ եւ 17 Մարտ

ՀԱՅԿ. ԿԵԱՆՔ

ԱԶԳ. ՏԵՂԱԿԱՆ

Ցանուն Առաջնորդ Ս. Հօր, Տ. Յովհաննէս եւ Տ. Մկրտիչ քահանաներ Դամասկոսի կայարանի մէջ բարի գալուստ մաղթեցին Սուրիոյ նորընտիր Վարչապետ Շէյխ Թաճէտտինի, որ եկեր էր Չորեքշաբթի օր քաղաքս ժամանեց։

— Չորեքշաբթի առաւօտ, կուսակալութեան ապարանքին մէջ, ի պատիւ Սուրիոյ Վարչապետ՝ Շէյխ Թաճէտտինի տեղի ունեցած պաշտօնական ընդունելութեանց, ներկայ եղաւ նաեւ վեհ. Հայրապետը, ընկերակցութեամբ Տ. Խադ Ծ. վրդ.ի։ Իսկ օտար հոգեւոր պետերու հետ ներկայ եղաւ Առաջնորդ Ս. Հայրը։

— Չորեքշաբթի կէսօրէ վերջ, ժամը 4ին, Վեհ. Սահակ Բ. Կաթողիկոսի փոխադարձ այցելութիւն տուաւ Սուրիոյ Նախարարապետ Վսեմ. Շէյխ Թաճէտտին էֆ.ի իր հետ ունենալով Ներքին գործոց Նախարարը եւ քաղաքիս կուսակալը։

Կարճ եւ սիրալիր տեսակցութենէ մը ետք մեկնեցան։

— Ս. Խաչ եկեղեցւոյ Առաջնորդական Աթոռ և Կաթողիկէի մը շինութեան ծախքը Տիկ. Հայկանոյշ Խ. Շահինեան բարեսիրաբարստանձնած ըլլալով, Առաջնորդ Ս. Հայրը շնորհակալութեան եւ օրհնութեան գիր մը գրկեց յիշեալ տիկնոջ։ Նոյն եկեղեցւոյ համար Տիար Յովհ. Տապպաղեան արծաթեայ սիրուն մշտավառ կանթեղ մը նուիրած է Առաջնորդարանի խնդրանքով։

— Առաջնորդ Ս. Հայրը երեքշաբթի առաւօտ Դաւառ. ժողովոյ Ատենապետ Տիար Արմէն Մազլումեանի եւ Քաղաք. Ժողովոյ Ատենապետ՝ Տիար Գրիգոր Ագիրեանի հետ՝ այցելեց Հալէպի պատուիրակ Մ. Րըգլիէի եւ ընթացիկ կարգ մը խնդրոց առթիւ տեսակցութիւն մը ունեցաւ, մասնաւորաբար համբաւ տուրքի գանձման մասին։

— Ներքին գործոց նորընտիր նախարար Մէհէմմէտ Սայիտ էլ Մահասնի պէյ, առջի օր Ազգ. Առաջնորդարան այցելելով տեսակցեցաւ Տ. Արտաւազդ վրդ.ի հետ, որ յանուն իր ժողովրդեան, շնորհաւորեց Նախարարութեան բարձրացումը եւ շնորհակալութիւն յայտնեց Արաբ կառավարութեան և արաբական ազգին՝ Հայոց հանդէպ ցոյց տուած համակրանքին ու օժանդակութեանը համար։ Նախարարը ըգացուած Առաջնորդ Ս. Հօր արտայայտութենէն, հաղորդեց որ, գոհ է Հայոց պարկեշտ եւ աշխատող հանգամանքէն եւ թէ իրենց պարտականութիւնն է որ կը կատարեն միայն և թէ հայերը արժանի են ամէն գնահատանքի։

— Մատամ Րըգլիէ՝ ընկերակցութեամբ Մ. Ամէտի Սէլիմի եւ պատուակալ Տիկնոջը, մը հինգշաբթի օր այցելեց Ազգ. Հայկազեան վարժարանը. բոլոր դասարանները պտտելով հետաքրքրուեցաւ վարժարանի դեղարուեստական ձեռնարկներով։

«Դպրոցներու Օր»ը

Վարժարաններու հոգաբարձութիւնները կը խնդրեն մեզմէ ծանուցանել թէ՝ հինգշաբթիէ սկսեալ նուիրահաւաք մասնախումբեր լծուած են գործի։ Վաղը տիկնանց մասնախումբեր եւս պիտի գիմեն իրենց սեռակիցներուն, տուներու մէջ։ Աւելորդ է անգամ մըն ալ կրկնել կարեւորութիւնը այս նուիրահաւաքման, որ պիտի ապահովէ ազգային որբ և աղքատ մանկտւոյն կրթութիւնը։ Լայն չափով կը յուսանք թէ պիտի մասնակցին մերայինք, որոնց նուիրատուութեան ցանկը «Յառաջիկային «Եփրատ»ի մէջ հրատարակել որոշած են Վարժարանաց Հոգաբարձութիւնները.

ԱՐՏԱՍԱՀՄԱՆ

Զէյթունի հերոսներէն Ապահ մեռած

1928 Մարտ 6ին Պէհիրէի մէջ մեռաւ 1895ի Զէյթունի հերոսամարտի ղեկավարներէն ու Աղասիի աջ բազուկը Ապահ, բուն անունով Աւետիս Դմմեան։

Հանգուցեալը ծնած էր 1872ին Արաբկիրի մէջ։ 1895ին Կիլիկիա կ'ուգայ ու կ'ըլլայ Զէյթունի ծանօթ ապստամբութեան վարիչներէն մին։ 1896ին, մեծ պետութեանց Հալէպի հիւպատոսներու ձեռամբ, որոնք Զէյթուն մեկնած էին հաշտութիւն գոյացնելու համար Թուրք կառավարութեան ու Զէյթունցիներու միջեւ, ապահով կերպով իր երեք ընկերներովը միասին Մերսին կը տարուի ու անկից կը մեկնի Եւրոպա։

Ապահ մասնակցած է Հ. Բ. Ը. Միութեան հիմնարկութեան, 1918ին Ազգ. Միութեան կողմէ լիազօր պատուիրակի պաշտօնով կը մեկնի Աքապա, ուր կաղապէ եւ Եգիպտոս կը փոխադրէ 500 տարագիրներ։

1921ին Ռամկ. կուսակցութեան կողմէ կը ղրկուի Կիլիկիա, ինքնապաշտպանութեան գործին նուիրուելու համար։ Զինեալ խումբով մը Ատանայէն կ'անցնի Տէօրթ-Եոլ, չափազանց վըտանգուած ճամբէ մը, ուր իրմէ վերջ սպաննուեցաւ տարաբաղդ Մարտիրոս Ոսկեանը։

Յուղարկաւորութիւնը կատարուած է մեծ շուքով, ու թաղուած է Մարմինայի Ազգ. Գերեզմանատունը։

Կը թողու այրի մը ու ութը զաւակներ։

Ապահ՝ նախկին Հնչակեան, 1908ին հիմնադիրներէն մէկը եղած է Ռամկավար կուսակցութեան։

Աղեքսանդրիոյ հայերուն նուէրը Վաֆտին ու Տիկ. Զաղլուլ փաշայի

Աղեքսանդրիոյ Հայ ժողովրդային Միութեան կողմէ պատուիրակութիւն մը ներկայանալով Վաֆտի ժողովրդային տունը, Վաֆտի նախագահին յանձներ են մէկ ու կէս մեթր երկայնութեամբ ու 80 սանթիմ լայնքով ու հայ որբուհիներու կողմէ հիւսուած գորգ մը, որուն վրայ բանուած էր Սաատ Զաղլուլ փաշայի շատ յաջող մէկ նըկարը,

Նոյնպէս Տիկին Զաղլուլ փաշայի եւս նուիրած են թաւշեայ տուփ մը, մէջը զետեղուած մետալիոն մը, որուն վրայ շատ նուրբ գծագրութեամբ մը նըկարուած էր Եգիպտական թագ մը, ինչպէս նաեւ միութիւն խորհրդանշող երկու ձեռքեր իրարու միացած։

Տիկին Զաղլուլ փաշա 40 ոսկիի գումար մը նուիրեր է յօգուտ Աղեքսանդրիոյ հայ որբանոցին։

Հայ գիւղացներ մը Իրաքի մէջ

Պաղտատէն կը հաղորդեն որ, Իրաքի կառավարութիւնը բանակցութեան մէջ է գիւղատնտես եւ մեղուաբոյծ Պ. Աւետիս Սահակեանցի հետ, պաշտօնի կոչելու համար զայն։ Հայ գիւղագէտը, որ Հայաստանի նախկին խորհրդարանի նախագահն էր, ընդունած է կառավարութեան բոլոր պայմանները եւ շուտով Թեհրանէն Պաղտատ կը մեկնի։

Էջմիածնայ Միաբանութիւնը Ցիւրական անձկութեան մէջ

Պոլսոյ «Նոր Լոյս» թերթը կը գրէ.— Էջմիածնէն ժամանակէ մը ի վեր ոեւէ տեղեկութիւն չկայ Պատրիարքարան։ Գէորգեան Խորհուրդը վերջին անգամ իր քանի մը կարգադրութիւնները հաղորդած էր Պատրիարքարան. Սակայն անուղղակի տեղեկութիւններ կան որ, Էջմիածնայ Միաբանութիւնը վերջին ատրիճանի նիւթական նեղ դըրութեան մէջ է եւ պարտքով կը հոգացուին առօրեայ ծախքերը։ Այս վիճակին դարման մը ըլլալու համար Էջմիածնայ անունով եկեղեցիներու մէջ հաւաքուած գումարները պիտի ղրկուին Պատրիարքարանէ։

— Ազգ. Առաջնորդարան հասած մասնաւոր գրութենէ մը կը տեղեկանանք որ, Պարսկա—Հնդկաստանի թեմակալ Առաջնորդ Տ. Մեսրոպ Արքեպիսկոպոս, Դեկտեմբերին մեկնած է դէպի Հնդկաստան, իր ժողովրդային հովուական այցելութիւնը տալու համար։ Կալկաթայի մէջ Առաջն. Սրբազանը գտած է ժողովրդային սիրալիր ընդունելութիւն։ Ս. Ծննդեան տօնը մեծ հանդիսաւորութեամբ կատարուած է անդւոյն եկեղեցւոյն մէջ։ Տ. Մեսրոպ Արքեպիսկոպոս այցելած է Ռանգուն, Սինկափուր քաղաքները եւ Ճաւա կղզին եւ հաւանական է որ երկու ամիսէն վերադառնայ իր աթոռը Ջուղայ։

Միեւնոյն գրութենէն կը տեղեկանանք որ, Ջուղայի մէջ 600է աւելի երկ. աշակերտութիւն մը կայ, ազգային դպրոցներու մէջ։ Ուսուցչական կազմը բաղկացած է 28 հոգիէ։

ՇՆՈՐՀԱԿԱԼԻՔ

Կարմիր Խաչի Վարչութիւնս շնորհակալութեամբ ստացած է՝ իր բժիշկին Տօքթ. Բ. Սեւեանի վաղամեռիկ որդւոյն մահուան առթիւ 2 օսմ. ոսկի, Հ. Կ. Խաչի եւ 1 օսմ. Անկելանոցի համար։

Այս առթիւ, նուիրատու յարգելի բժիշկին Վարչութիւնս անգամ մ'ալ կը յայտնէ իր ցաւակցութիւնները։

Ատենապետ

[ՎԵՐ.] Ա. Ա. ՇԻՐԱՃԵԱՆ

ՆԱՄԱԿԱՏՈՒՓ

Մուսուլ.— Տիար Ս. Օրջանեան. Տիար Ե. Կէյիկեանի թերթերն սկսանք ղրկել. կ'սպասենք ձեր ջանքերու արդիւնքին. պիտի հրատարակուին։

Սալտա.— Պատ. Թաղ. Խորհուրդ. դժբաղդաբար ի վիճակի չենք նման խնդրանքներու գոհացում տալ. չէ՞ք կրնար նուիրատու մը գտնել։

Րագգա.— Գեր. Ներսէս վրդ. Տօլապճեան. ստացանք. շնորհակալ ենք։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԱԼԷՊԻ ԱԶԳԱՅԻՆ ԱՌԱՋՆՈՐԴԱՐԱՆԻ

Խարբերդի Եղէգի գիւղէն Յարութիւն Մեսրոպ Գօօթօշեան, 1926-ի Նոյեմբերին մեռած ըլլալով Խարբերդի մէջ, ըստ Եղէգի Բարեսիրաց Միութեան Հալէպի Վարչութեան 18 Փետր. 1927 թուակիր վկայագրին, հանգուցեալը ունեցած է երկու մանչ եւ երկու աղջիկ զաւակներ, Խաչատուր, Դաւիթ, Սրբուհի և Աղաւնի Գօօթօշեաններ։ Վերոյիշեալներէն առաջին երկքը, իրենց հանգուցեալ հօր, Յարութենէն առաջ մեռած են, իսկ Աղաւնին՝ հօրմէն վերջ մեռած է Խարբերդի մէջ։

Հանգուցեալին իբր ժառանգորդ կը ներկայանան, հանգուցեալի այրին Մարթա, Խաչատուրի կինը Նէնէ և զաւակները՝ Վաղարշակ եւ Նշան Գօօթօշեանները եւ Դաւիթի կինը Ազնիւ Գօօթօշեան եւ զաւակները Վահրամ եւ Զարուհի Գօօթօշեաններ։

Առնուազն զատ եթէ կան հանգուցեալի այլ ժառանգորդներ, թուականէս սկսեալ (61) վաթսունըմէկ օրուան պայմանաժամով թող դիմեն Ազգ. Առաջնորդարանիս, ի ձեռին ունենալով իրենց ժառանգորդութիւնը հաստատող օրինական փաստաթուղթեր։

ԱԶԳ.
ԱՌԱՋՆՈՐԴԱՐԱՆ

10 Մարտ 1928, Հալէպ (Կնիք)

ԾԱՆՈՒՑՈՒՄ

«ԿԻԼԻԿԵԱՆ ԿՍԿԻԾՆԵՐ»

Վաւերագրեր

Կիլիկիոյ Կաթողիկոսական Դիւանէն

1903—1915

էջ՝ 207,

ի գին՝

100 ղրուշ Սուրիական.

Անձնել փափաքողները դիմեն՝

Պօղարեան Գրատուն (Սալիպէ)

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԼՍԱՐԱՆ

1928 Մարտ 18 կիրակի կէս օրէ առաջ ժամը 10ին (ը. ե.)

կը բանախօսէ

Տիար Կ. ԳՈՒՆՏԱԳՃԵԱՆ

ՍԱԿԱՐԱՆ ՀԱԼԷՊԻ

16 ՄԱՐՏ 1928

	Լիրա Օսմ.	100 են
Սուր. Թղթադրամ		18.25
Եգիպտական »		115.—
»	չէք	116.—
Թրքական »	855 ղրշ	100.—
» »	Պանք. Օթօման	21.—
Մէճիտ	277 ղրշ	100.—
Ջէք Սթէրլին		113.10
» Տօլար		23.10
Գրեանֆօնս. 886	Տարի	31.—
» » 903	»	19,
« » 911	»	16.40

ՔԱՂԱՔ. ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

Ազգերու դաշնակցութիւն

Ժընեւ.— Կանանց և մանուկներու յանձնաժողովը սկսաւ իր նիստերը գումարել։ Մարքիզ Բրիմօ տի Րիվէրա շնորհակալութեամբ յիշեց Սպանիոյ վերաբերմամբ Նախագահին նամակին ստացուած ըլլալը, բացատրական նամակ մը կ'ըստացուի կը կարծուի այս շաբաթ, կը յուսացուի որ Խորհուրդի փափաքը պիտի գոհացնէ։

Ժընեւ.— Ազգերու Դաշնակցութիւնը եւրոպական յանձնաժողովին Պուլկարական եւ Բոթթուկալական փոխառութեանց մասին տուած տեղեկագիրը հրատարակեց. Նոյնպէս միթրայէօզներու խնդրոյ մասին յանձնաժողովին տեղեկագիրը հրատարակեց։ Այս մասին Հունգարական պատուիրակը յայտարարեց որ Հունգարիան պիտի դիւրացնէ ազգերու Դաշնակցութեան քննիչներու աշխատութիւնը։

Ժընեւ.— Մ. Պրիան և Պլօքլէնտ Ֆրանքօ-Հոլանտական իրաւարարական դաշնագիր մը ստորագրեցին։

Բարիզ.— Մ. Պրիան Բարիզ վերադարձաւ, Խորհրդարանը հաւանականաբար շաբթուս վերջը պիտի փակուի։

Հրեայ համայնավարներ

Րիկա.— Հրէական կարեւոր համայնավար կազմակերպութիւն մը երեւան հանուեցաւ։ Հինգ հոգի ձերբակալուեցան։

Լեհաստանի ընտրութիւնները

Վարշաւա.— Ծերակուտական ընտրութիւնները խաղաղօրէն տեղի ունեցան և յաղթանակը տարաւ կառավարութեան կուսակից Պլօքը, ընտրութիւններուն մէջ կը գտնուի Մ. Զալէվսքի։

Գերմանական գործադուլը

Պերլին.— 100,000 ելեքտրական բանուորներ, գործադուլ ընել կ'սպառնան. Պերլինի մետաղագործարաններու թշակները ճշդող իրաւարարական վճիռը պարտաւորիչ պիտի ըլլայ։

Իպն Սէուտ կը հերքէ

Լոնտոն.— Հիճազի թագաւորին խորհրդականը Շէյխ Հաֆըզ Վահպա յանուն Իպնի Սէուտի կը հերքէ Սրբազան պատերազմ հռչակուած ըլլալու լուրը։

Թրանսան ոսկի բերել կ'ուտայ

Նիւեօրք.— Պանք տը Ֆրանսը, Ամերիկեան Ֆէտէրէլ Րեզըրվ Պէնքի մօտ ի պահ դրուած 11 միլիոն 900 հազար տոլարի ոսկեդրամը ետ քաշեց։

Նիւեօրք.— Պանք տը Ֆրանսը, իրենց մօտ Սովիէթներու պատկանող 5 միլիոն 200 հազար տոլարի պահեստի ոսկեդրամ ունեցող Ամերիկեան պանքերուն դէմ դատ բացաւ։ Այս գումարը կը պատկանէր 10 միլիոն տոլարնոց ոսկիին զոր Ֆրանսա գնած էր Ռուսիայէն եւ ի վերջոյ Սովիէթները ձեռք դրած ու արգելքի տակ առած էին զայն։

Քարաքասի մէջ խռովութիւններ.

ոստիկանութիւնը կ'սպաննէ 30 ուսանողներ

Լոնտոն.— «Տէյլի Մէյլ»ի ստացած տեղեկութեանց համաձայն Քարաքասի [Վէնէզուէլա] մէջ վերջերս պատահած խռովութիւնները շատ խիստ եղած են։ 30 ուսանողներ՝ ոստիկաններու միթրայէօզներուն գնդակներուն զոհ գացած են. երեք օր խանութները փակուեցան, վեց ոստիկաններ ժողովրդեան կողմէ լինչի ենթարկուեցան [սպաննուեցան]։ Զինիի գնդապետը և Բուլպայի պատուիրակութեան քարտուղարը վիրաւորուեցան։

10,000 ՎԱՀԱՊԻԹՆԵՐ ԿԸ ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԻՆ ՅԱՐՁԱԿԻԼ ԱՆԴՐՅՈՐԴԱՆԱՆԻ ՎՐԱՅ

Լոնտոն.— Լոնտոնի թերթերը կը կարծեն տեղեկանալ թէ 10,000 Վահապիթներ յարձակիլ կը պատրաստուին Անդր—Յորդանանի դէմ։ Անդր—Յորդանանի էմիրը պատուիրակներ ղրկած է Պաղեստինի Բարձր Գօմիսէրութեան մօտ, խնդրելու համար որ հարկ եղած միջոցները ձեռք առնուին այս յարձակման դէմ։

ՑՈՒՐՏԻ ԱԼԻՔ ՄԸ ԵՒՐՈՊԱՅԻ ՎՐԱՅ

Լոնտոն.— Ցուրտի ալիք մը կը տարածուի Անգլիոյ, Ֆրանսայի և Զուիցերիոյ վրայ։ Զինամբրիկ մը սահիլեց Բարիզ—Լոնտոն մեկնող փոխադրաօդանաւ մը Բա—տէ—Քալէի մէջ-վար իջնել։ Օդանաւորդը ու մեքենավարը խեղդուեցան։

ԱՖՂԱՆ ՎԵՀԱՊԵՏՆԵՐՈՒ ԼՈՆՏՈՆ ՄԵԿՆԻԼԸ

Բարիզ.— Աֆղան վեհապետները որոնք ծայրեալ Բարիզ կը գտնուին, վաղը կէսօրէ վերջ [15 Մարտ] պաշտօնապէս Լոնտոն կը մեկնին։

Արկած մը Պրազիլիոյ մէջ

Րիօ—տը Ժանէյրօ.— Բլուրի մը փլուզումին հետեւանօք հանուած դիակներուն թիւը 150 ի հասաւ. կը կարծուի թէ զոհերուն թիւը 300է պակաս չէ։

Բարիզ.— Անգլիական շոգենաւ մը Մանշի մէջէն հանեց Ֆրանսական վաճառականական փոխադրանաւին, մեքենավարին ու օդանաւորդին դիակները։ Օդանաւը 400 քիլօկրամ ապրանք բեռցած էր։

Սովիէթները կը ձերբակալեն Գերմանները

Պերլին.— Տօնէցի հովտին մէջ Սովիէթներու կողմէ ձերբակալուածներու մէջ կը գտնուին շատ մը Գերման երկրաչափներ, որոնց անմիջական արձակումը պահանջուեցաւ Բայխի կողմէ։ Սովիէթները այս պահանջը մերժած ըլլալով Պերլինի մէջ մեծ գրգռութիւն մը առաջ եկաւ։

Իշխան Կարօլ Ռումէնիա վերադառնալ որոշեր է

Վիեննա.— Իշխան Կարօլ Մ. Պրոթիանայի տեղեկացուցեր է թէ որոշած է այլեւս իր իրաւանց տէր դառնալ։

Երկաթուղիի տակ մնացած

Նիս.— Նիսի մօտ թրէն մը կոխկրտեց ճամբու վրայ աշխատող գործաւորներու խումբ մը։ Վեց մեռեալներ կան։

Թանձէրի խորհրդաժողովը

Մատրիտ.— Թանճէրի մասին Անգլիոյ, Իտալիոյ. Ֆրանսայի եւ Սպանիոյ միջեւ կատարուելիք խորհրդակցութիւնները պիտի սկսին Հինգշաբթի օր [15 Մարտ] Բարիզի մէջ։

Անգլ. օդանաւորդի մը անկումը

Լոնտոն.— Օդանաւորդ Քինհէտի ջրասաւառնակը որ արագութեան մրցանիշը կոտրել կը փորձէր, Սաութէմբթընի քովերը ծով ինկաւ ու կարելի չեղաւ գտնել անոր հետքը։ Օդանաւորդը Անգլիոյ լաւագոյն օդանաւորդներէն մին էր։

«ԵՓՐԱՏ»Ի ՊԱՏՄՈՒԱԾՔՆԵՐԸ

Պ Ե Խ Ը

ԿԻ ՏԸ ՄՕՊԱՍԱՆԻ ՆԱՄԱԿԸ՝ ԳՐՈՒԱԾ 1883 ԻՆ

Թարգմանեց՝ Հ. Ց. ՄՈՎՍԷՍԵԱՆ

Սիրելի Լուսիա, ո՛չ մէկ նորութիւն։ Սրահին մէջ կ'ապրինք, դուրսը, անձրեւին իյնալը դիտելով։ Սաստկալի այս օդերուն անկարելի է դուրս ելլել, ու մենք կատակերգութիւն կը խաղանք։ Ի՜նչ անշահ են, ո՛, սիրելիս, արուեստի խաղացանկին ներկայ կտորները։ Ամէն ինչ զաւան, կոշտ ու անշքեղ է հոն. կատակները, ամէն ինչ փշրող թնդանօթի գնդակներու կը նմանին. չկայ ընդունակութիւն, բնականութիւն լաւ խառնուածք եւ ոչ մէկ վայելչութիւն։ Դրական այն մարդերը ոչինչ կը հասկնան աշխարհէն. անոնք բոլորովին կ'անգիտանան թէ ինչպէս կը խորհին ու կը խօսին մեր մօտ։ Կատարելապէս պիտի թոյլատրէի իրենց արհամարհել մեր սովորոյթները, մեր յարմարութիւններն ու ակնարկները, բայց երբեք չեմ թոյլատրեր զանոնք չի ճանչնալ։ Նուրբ ըլլալու համար կ'ընեն բռնախաղեր որ աւելի պիտի յարմարէին զօրանոց մը զուարթացնելու. կ'ընեն սրախօսութիւններ՝ զորս հաւաքած պէտք են ըլլալ պողոտաներու վրայէն, արուեստագէտներու այն գարեջրատուներէն՝ ուր կը կրկնեն յիսուն տարիներէ իվեր ուսանողներու նորաբանութիւնները։

Վերջապէս կը խաղանք կատակերգութիւնը։ Խաղացողները լոկ երկուքն ըլլալնուս համար, ամուսինս նաժիշտի մը դերը վերցուցեր է, որով եւ ածիլուած։ Չես երեւակայեր, սիրելիդ իմ Լուսիա, թէ ինչպէս փոխուած է. ալ չեմ ճանչնար զինք, ոչ ցերեկը, ոչ գիշերը. եթէ չգիտէր անմիջապէս բուսնիլ իր պեխերը, կը կարծեմ թէ անհաւատարիմ պիտի ըլլայի իրեն, այնքան գէշ կը տաղտկացնէր։

Արդարեւ, մարդը մարդ չէ առանց պեխի. մօրուքը այնքան չեմ սիրեր, որովհետեւ թափթփած մարդու երեւոյթ կուտայ միշտ բայց պեխը առնական դէմքի մը համար անհրաժեշտ է ու անփոխելի։ Ո՛չ, դուն երբեք պիտի չի կրնաս երեւակայել թէ՝ մազերէ շէն այդ փոքրիկ խոզանակը շրթունքին վրայ որքա՜ն պիտանի է տեսութեան... և .. ամուսիններու փոխյարաբերութեան։ Այս առթիւ ունեցայ խել մը խորհրդածութիւններ, զորս չեմ համարձակիր գրել. սիրով պիտի ըսէի զանոնք քեզի մեղմաձայն։ Բայց բառերը այնքան դժուար է գտնել արտայայտելու համար որոշ բաներ, և շատերն անհնգձէ՝ զորս անկարելի է գործածել, ունին այնպիսի տգեղ երեւոյթ մը որ չեմ կրնար արտասանել։ Եւ յետոյ, խնդիրն այնքան բարդ է, նուրբ ու դժուարին որ, անսահման գիտութեան մը պէտք պիտի ըլլար, անվտանգ զայն շօշափելու համար։

Վերջապէս, ի՜նչ հոգ, եթէ զիս չես հասկնար. և յետոյ, սիրելիս, ջանայ քիչ մը խօսքերուս թաքուն միտքին հասկնալ, այո՛, երբ ամուսինս վերադարձաւ ածիլուած, սկիզբն այնպէս կարծեցի թէ՝ պիտի չունենայի երբեք տարփանութիւն ոչ դերասանի մը համար, ոչ քարոզիչի համար, ըլլայ այդ հայր Տիտոն, ամենուն մէջէն, ամէնէն աւելի հրապուրիչը։ Յետոյ, աւելի վերջ, երբ ինքզինքս մինակ գտայ անոր հետ [ամուսնոյս] շատ գէշ եղաւ։ Ո՜հ, սիրելի Լուսիաս, անպեխ մարդու մը երբեք մի ձգեր քեզ համբուրել: Իր համբոյրները ոչ մէկ համ ունին. ու չունի այն հրապոյրը, այն փափկութիւնը եւ ...այն պղպեղը, այո՛, իրական, ճշմարիտ համբոյրի այն պղպեղը. համբոյրն անոր համեմն է։

Երեւակայէ թէ շրթներդ վրայ կը պտտցնեն մագաղաթ մը չոր... կամ թաց. ահա ածիլուած մարդու մը գգուանքը. ապահովաբար յոգնութիւնն անգամ չ'արժեր։

Ո՞ւրկէ կուգայ այդ պեխերուն հրապոյրը, պիտի ըսես ինծի։ Գիտե՞մ ես զայդ։ Նախ որ կը խտղտէ մարդս հեշտալորէն. բերնէդ առաջ կ'զգաս զայն որ հրաշալի սարսուռ մը կը պտըտցնէ բովանդակ մարմնոյդ մէջ. ան է որ կը զգայ, խայտալ ու սարսռալ կուտայ մորթին՝ որ կուտայ ջիղերուն այն ազնիւ թրթռումը՝ որով «ո՜խ» կը քաշէ մարդս իբր թէ մսէր։

Եւ վզին վրայ... զգացա՞ծ ունի՞ս երբեք պեխի մը հպանցումը՝ վզիդ վրայ։ Նա քեզ կը զգլխէ ու կը գինովցնէ. կռնակիդ մէջ կ'իջնէ և կը վազէ մինչեւ մատներուդ ծայրը. մարմինը կը գալարի ու կը ցնցէ ուսերը, գլուխը կը շլմորի, կ'ուզէ փախչիլ ու մնալ. պաշտելի է ու միանգամայն գրգռիչ։

Եւ յետոյ... արդարեւ, ա՛լ չեմ համարձակիր։ Ամուսին մը որ կը սիրէ քեզ իր բովանդակ սիրով, բերնին վրայ կը գտնէ անկիւններ՝ համբոյրներ պահելու համար. մէկ խօսքով համբոյրի անկիւններ, զորս ունենալու համար երբեք պիտի չհամարձակէր մարդս... ուրիշ խօսքով, առանց պեխի, այդ համբոյրները կը կորսնցնեն տասնէն չափը իրենց համին, առանց հաշուելու թէ անվայել կը դառնան. բացատրէ զայս, ինչպէս որ կրնաս։

[1] [Շարունակելի]

ՌԱՄԿԱՎԱՐ

ԱԶԱՏԱԳՐԵԱԼՆԵՐԸ

1. Աւետիս Թումիկեան, հօր անուն Մարտիրոս, մօր անուն Վարդուհի, 16—17 տարեկան, Արաբկիրցի, որ Հալէպ հասած է Յունուար 27ին։

2. Յովհաննէս հօր անուն՝ Նիկողոս, մօր անուն՝ Տուտու, 18 տարեկան, ծննդավայր՝ Խարբերդ, Մեզրէ։

3. Յովհաննէս, հօր անուն՝ երկրագործ Սարգիս, մօրը անունը չի գիտեր, մեծ եղբօր անուն Ճորճի [Դէօրգ] Թանթարճեան հօրը կողմէ հացի կըտորի մը ծախուած. 17 տարեկան, Մարաշցի։

Կը փնտռեն իրենց ազգականները։

Դիմել «Եփրատ»ի վարչութեան։

Կը խնդրուի արտասահմանի հայ թերթերէ արտատպել սոյն յայտարարութիւնը։

2-3

ԿԸ ՓՆՏՌՈՒԻ

Մարսէյլէն Յ. Անտոնեան կը փնտռէ՝ Դէօրգ Սալաքեանը, որ տարագրութեան ընթացքին կորսուած է եւ այժմ Սուրիա ըլլալ կը կարծուի։ Իր մասին լուր ունեցողներէն կը խնդրուի իմացնել հետեւեալ հասցէին.—

H. Andonian
Compang Freze
Chemin du Pradel
St. Antoine
Marsielle

1—2

ՄԷՍԱԺՐԻ ՄԱՐԻԹԻՄ ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ

ՆԱՒԱՅԻՆ ՓՕՍԹԱՅԻ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

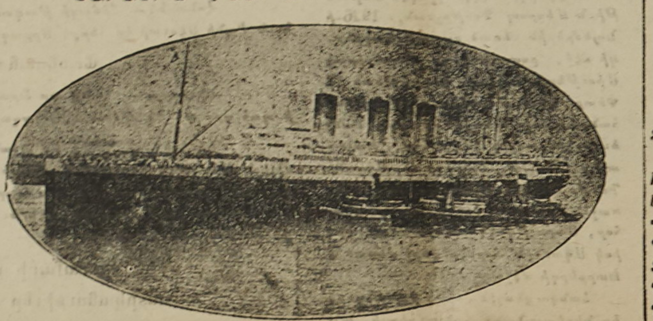

Շաբաթական կանոնաւոր ճամբորդութիւն դէպի Եգիպտոս, Թուրքիա, Յունաստան, Իտալիա, Ֆրանսա եւ այլն, որ կը կատարուին առաջնակարգ շոգենաւերով, Համբուրկ, Մարիէթ փաշա, Սֆէնքս, Լօթիւս, եւայլն։

Ընկերութիւնս ճամբորդներ կ'ընդունի նաեւ Նիւ Եորք, Քանատա, Բուէնոս-Այրէս, Վենեզուելա, Պրազիլիա, Մոնթէվիտէօ, . Այրէս եւ բոլոր նաւահանգիստներու համար:

Հալէպի գործակալութիւնը արտօնուած է ճամբորդի ուղղակի նաւու տոմսեր տալ: Ապրանքի փոխադրութեան մասին դիմել գործակալ Ժօզէֆ Մարքօբոլիի, խան Էօլկիին: Մանրամասն տեղեկութեան համար դիմել ընկերութեան գաղթային գրասենեակը (Bureau d'Emigration)

Սալիպէ Թաղ, Հայոց եկեղեցւոյ կից թիւ 21 Ա. Գարաճեան ընկերութեան.

Վ. Ա. ՃԻՀԱՆԵԱՆ (V.A. DJIHANIAN)

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

ՏԵՂԱԿԱՆ ԵՒ ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ԿԵՐՊԱՍՆԵՐՈՒ

(Հիմնեալ 1922 ին)

Չափի վրայ պատրաստուած վարագոյրներ, բաղնիքի խաւլուներ, դեղձակներ, ձեռագործ մետաքսեղէններ, երշազգեստներ, սեղանի եւ մահճակալի ծածկոցներ, բարձի երեսներ, սեղանի գուլպաներ, Սփիրոզ, մուշտակ եւ Թրիքօ հագուստներ:

ԳԻՆԵՐԸ ԴԻՒՐԱՄԱՏՉԵԼԻ

Պազըմարան, Ժամացոյցի հրապարակը Հալէպ։ 42—50

ԴԻՄԵՑԷՔ

ՀԻՆՏԻՅԷ ԵՂԲԱՐՑ

ՊՍԹԱՆ ԳԸԼԷՊ՝ ՀԱԼԷՊ

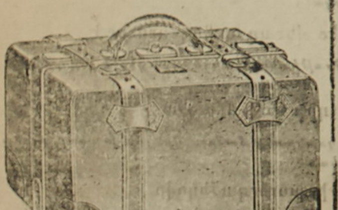

Գնել ու ճա՛ր ճամբորդութեան վերաբերեալ բոլոր պիտանի առարկաները:

ԳԻՆԵՐԸ ԽԻՍՏ ՉԱՓԱՒՈՐ

ԱՃԱՊԱՐԵՑԷՔ ԱՃԱՊԱՐԵՑԷՔ

ՄՈՄԼԱԹԷ ԱՆՁՐԵՒԱՆՈՑՆԵՐ

ԵՒ

A L'AIGLE ՄԱՐՔԱՅՈՎ

ԼԱՍՏԻԿ ԳԱԼՕՇՆԵՐ

ՆՈՐԱՁԵՒՈՒԹԵԱՆՑ ԳԼԽԱՒՈՐ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆՆԵՐԸ

ՀԻՆՏԻՅԷ ԵՂԲԱՐՑ

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆԸ

ՊՍԹԱՆ ԳԸԼԷՊ, ՀԱԼԷՊ

ՀԱՆԳԱՆԱԿՈՒԹԵԱՆ ՑՈՒՑԱԿ

1927 ԴԵԿՏ. 4Ի "ՈՐԲԵՐՈՒ ԿԻՐԱԿԻ,,ԻՆ

ՃԻՏԷՑՏԷ, ՀԱՐԹ ԱՊԱՃՈՒՐ,
ՀԱՃԷՃԻ, ԱԼԼԷՖ
ԹԱՂԵՐԷՆ
[Մէճիտը 25 էն]

Տիկին Տ. Թուլախճեան Ս. Դ.	2.50
» Ազգանոյշ Չուլճեան	2.50
Իլհամ Ուրֆալի	2.50
Սողոմոն Մոհաճրճեան	2.50
Վահան Տէր Պօղոսեան	100
Պօղոս Բարսեղեան	100
Տիկ. Վ. Յարութիւնեան	5
Գէորգ Պօյաճեան	10
Գափրաչ Մօնթիէ	15
Տիկ. Զ. Տէյիրմէնճեան	50

ՕԹԷԼ ՊԱՐՕՆԻ ԱՇԽԱՏԱՒՈՐՆԵՐԷՆ

Ս. Տէլիկէմզեան Ս. Դ.	100
Սուրէն Միրաքեան	25.—
Փաննա Զալըզեան	25.
Վահրամ Ադամեան	25.—
Սուրէն Բրգումեան	25.

Սողոմոն Փալանճեան	25.
Տիկին Պայծառ Զաքարեան	25.
» Նարդուհի Պասմաճեան	25.
» Բարեզ Կիւրեղեան	25.
Օրդ. Մարի Քըրտիքեան	25.
Տիկին Զարուհի Գասպարեան	12.50
» Վ. Պէզիրկէնեան	7.50

ԱՃԻՃԻԷ, ԹԸԼԷԼ, ՍՕՖԱՖ
ՍԱՖԻԷ ԹԱՂԵՐԷՆ Լ.%

Ն. Ս. Օ. Վհ. Ս. Կաթողիկոսէ	300.—
Տօքթ. Զարեհ Արսլանեան	110.
Գրիգոր Ազիրեան	100.
Յովհ. Նահաս	100.
Սէլիմ Ֆէթթէլեան	50.
Էմին »	275
Տօքթ. Թ. Յովակիմեան	275
Գեղ. Ս. Տ. Ներսէսեան	150
Ա. Ա. Մինասեան եղբարք	125
Տէր եւ տիկին Միսաք Մելքոնեան	125

[Շարունակելի]

THE ROYAL MAIL LINE

ՌՕԵԸԼ ՄԷՅԼ ԼԱՅՆ

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԱՇԽԱՐՀԱՀՌՉԱԿ ՄԵԾԱԳՈՅՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Շաբաթական կանոնաւոր մեկնումներ՝ Պէյրութէն՝ Անգլիա, Հարաւային Ամերիկայի Պրազիլիոյ, Ուրուկուայի եւ Արժանթինի բոլոր նաւահանգիստներուն համար։

Ռօեըլ Մէյլ Լայնի շքեղ և մեծագոյն նաւով ճամբորդող բոլոր ճամբորդներուն հանգիստը կատարելապէս կ'երաշխաւորենք, և ամէն հայ որ կփափաքի նմանօրինակ երկար ճամբորդութիւն մը ընել, անպայման պէտք է նախընտրէ մեր Ընկերութիւնը՝ ուր պիտի գտնէ ճշդապահութիւն, լաւագոյն սպասարկութիւն, հանգիստ եւ մաքուր կերակուրներ, ու այս բոլորը երրորդ կարգին մէջ։

Կանոնաւոր մեկնումներ նաեւ՝ Քուպայի, Քանատայի եւ Միացեալ Նահանգներու բոլոր նաւահանգիստներուն համար։

Աւելի տեղեկութեանց, ինչպէս նաև գիներու և մեկնումներու համար՝ դիմել՝ անձամբ կամ նամակով.—

Թելեֆ. 9.06 — ՌՕԵԸԼ ՄԷՅԼ ԼԱՅՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ
Ավընիւ Ալէմպի — Սուրիոյ եւ Լիբանանի
Պէյրութ — Ընդհ. Ներկայացուցիչ՝
Ա. ՊԵՏՐՈՍԵԱՆԻ

ԾԱՆՕԹ.— Հալէպի մէջ առ այժմ ունի գործակալ չունինք:

4—50